

SEFA KOYUNCU ÝLE RÖPORTAJ / Zeynep Didem GEZGÝN

Ekleyen Üçüncü Yeni
Salý, 01 Kasým 2011
Son Güncelleme Salý, 20 Kasým 2012

Birinci ve Ýkinci Dünya Savaplarında kitleler psikolojik olarak etkilenmiþ, bilhassa Ýkinci Dünya Savapýnda Avrupalýlar birbirine girmesi, behirlerin bombalanması, kitlelerin evinden yurdundan olması, klasik olan her þeye tepki gösteren bir gençlik ortaya çýkmasına yol açmýþtır. SSCB'nin de tahrikiyle ülkemiz de Batý'da olup bitenlerden etkilenmiþ, vezinli kaf piir ve kurallý düzyazýya karpý çýkan Birinci ve Ýkinci Yeni akýmları türemiþtir. Üçüncü Yeni olarak biz, aradan geçen seksen-doksanýnda bu anormal dönemin kapanması ve normaleþme sürecine girilmesi gerektiðini düþünüyoruz. Yani artýk piir kafiyeli, nesir de kurallý yazýlmalıdır; görüpünü savunuyoruz.

SEFA KOYUNCU ÝLE RÖPORTAJ /Zeynep Didem GEZGÝN

Siz deðerli okuyucularým için, gazeteci yazar Sefa Koyuncu ile kültür, sanat ve edebiyatýmýza dair bir röportaj gerçekleþtirdim. En baþta da Üçüncü Yeni'yi sordum. Sorularýmý ve aldýðým cevaplarý sizlerle paylaþmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum. Zeynep Didem Gezin: Sefa Bey, kýsaca kendinizi tanýtýr mýsýnýz? Sefa Koyuncu: 1950 yýlýnda, Konya'nýn Ilgýn ilçesine baþkasabasında doðdum. Ýlk ve ortaokulu kasabamda okudum. Konya Karatay Lisesi ve Ankara M. Rüptü Uzel Kimya Meslek okulunu bitirdim. Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakóltesi Türk Dili ve Edebiyatý bölümünden mezun oldum. Lisans tezimi SÜ Edebiyat Fakóltesi Türk Dili ve Edebiyatý bölüm baþkanı Prof. D r. Mustafa Özcan'ýn danýþmanlýðýnda; Yeni Adam ve Yedi Ter dergilerinin kurucusu, eleþtirmen-yazar Hüsamettin Bozok'un edebî makaleleri üzerine hazýrladým. Eðitim Fakóltesinden pedagojik formasyon aldým ve edebiyat öðretmeni oldum. Ancak o yýllarda zaten gazeteciliðin içinde olduðum için mesleðime devam ettim. Askerliðini, Tekirdað- Çorlu'da yaptým (1970-72). Uzun yýllar, Etibank Seydiþehir Alüminyum Tesisleri Araþtırma Laboratuvarlarında laborant ve teknisyen olarak çalıþtým. Seydiþehir Gazeteciler Cemiyeti Baþkanlýðý yaptým. Ermenilerle ilgili araþtırma dalýnda, piir ve köpe yazýsý dallarýnda baþarı ödülleri var. Türkiye, Türkiye Pazar, Bâbyâli'de Sabah gazeteleri ile Anadolu gazete ve dergilerinde (Seydiþehir Postası, Yeni Meram) 20 yýlýn yazdým. Yazarlık hayatýmý kültür ve sanatın baþkentinde devam ettirmek gâyesiyle, 2000 yýlýnda Ýstanbul'a yerleþtim. Bâbyâli Kültür Yayýncýlýðý'nda (BKY) editörlük ve yazarlık yaptým (2001). Hâlen, Türkiye gazetesinin, günlük yayınlanan Kültür-Sanat sayfasýný yönetiyorum. Yine, Türkiye gazetesinde "Yapadýkça" sütun baþlýðıyla köpe yazıları yazýyorum. Üçüncü Yeni: Ölçülü Piir-Kurallý Nesir Hareketi'nin kurucusu; sarý basý Yayınlar Birliði (TYB) üyesiyim. Yayınlanmýþ kitaplarým:Don Kipot Sendromu Ermeni Soykýrýmý Komedyası, (BKY) , 2001 Ýstanbul'da Kanlý Pafak / Piirler, (M a v i W e b), 2004 Ýstanbul www.mavizaman.com sitesini kurdum ve yönetiyorum. Mail adresim sefakoyuncu@hotmail.com ZDG: Üçüncü Yeni akýmý nedir? SK: Üçüncü Yeni kýsaca, “ölçülü piir ve kurallý nesir” Tabiatıyla ölçüsüz kafiyesiz yazılara piir denilmesine ve düzyazýda devrik cümle kullanýlmasına karpý bir akýmдыr. Bir gurup arkadaşla birlikte, 2006 yýlýnda internet (Google) üzerinde Üçüncü Yeni Piiri ve Üçüncü Yeni Nesri gruplarýný kurduk. Daha sonra da mavizaman.com sitemiz hizmete girdi.Fikrimizin temeli, yani çýkýþ noktamız þudur: Edebiyat tarihinin baþlangýcýndan itibaren piir adıyla bilinen ilk yazýlý ve sözlü metinler ölçülü kafiyelidir. Öteden beri piir ölçülü, düzyazý ise serbesttir. Yani düzyazýda ölçü arıyam diyelim on kelime bir diðeri ise tek kelime olabilir. Piir öyle deðildir; her milletin kendine göre piir ölçüsü vardýr ve piirler bu ölçülerle yazılır. Bizde hece ve aruz ölçüleri vardýr. Bu ölçülerden birine uygun yazýlan metinler piir; ölçüsüz yazýlanlar ise nesir, yani düzyazýdır. Boyunca hep böyle olagelmiþtir.Kaþgarlý Mahmud'un D ivân ü Lügati‘t Türk isimli kitabýndaki piirler ölçülü kafiyelidir. Karahanlýlar, Selçuklular , Osmanlýlar döneminde piirler ölçülü kafiyelidir. Cumhuriyet döneminde de piir ölçülü kafiyelidir. Son gelen piirlerinden Mehmet Akif Ersoy (aruz vezniyle), Necip Fazýl Kýsakürek piiri ölçülü (hece vezniyle) ve kafiyeli yazmýþtır. Fazýl Çamlýbel’in de aralarında bulunduðu Beþ Hececiler, hece vezniyle yazmýþlardýr. Düþünce derinliði ve estetik yoðunluðu “geleneðe baðlý çadðap Türk piirinin önemli isimleri” arasında yer alan Osman Olcay Yazýcý, vezinli ve kafiyeli yazmýþtır. Serbest piire karpý çýkmýþtır. Birçok eseri bestelenen Sabahattin Ali, vezinli kafiyeli modern piirler yazmýþtır.Piirde serbest denilene ortaya çýkýþý daha yenidir. Birinci ve Ýkinci Dünya Savaplarında kitleler psikolojik olarak etkilenmiþ, bilhassa Ýkinci Dünya Savapýnda Avrupalýların birbirine girmesi, behirlerin bombalanması, kitlelerin evinden yurdundan olması, klasik olan her þeye tepki gösteren bir gençlik ortaya çýkmasına yol açmýþtır. Nagazaki ve Hiroþima’ya atýlan atom bombaları insanoðunun üzerinde çok büyük olumsuz etkiler yapmýþ, kurulu düzenlere karpý isyan hareketleri baþlamýþtır. SSCB'nin de tahrikiyle Batý'da olup bitenlerden etkilenmiþ, vezinli kafiyeli piir ve kurallý düzyazýya karpý çýkan Birinci ve Ýkinci Yeni akýmları türemiþtir. Türkiye’de Sovyetlerin etkisiyle vezinsiz kafiyesiz piir yazma çýðýrýný açan Nazým Hikmet’tir. Orhan Veysel arkadapları her ne kadar Fransýz piirinden etkilenmiþ olsalar da vezinsiz ve kafiyesiz yazmakta Nazým Hikmet’in yolundan gitmiþlerdir. Türk nesrinde devrik cümleyi baþlatan da yine Nazým Hikmet ve Nurullah Ataç’týr. Bu dönem edebiyatýmýzda dýþ etkilerle ortaya çýkan bir isyankârlık ve anormallik dönemidir. Bu dönemde yazýlan serbest piirler edebiyatý tahrif edici tesirler býrakmýþtır. Türk piiri ölçülü kafiyeli, Türk nesri kurallýdır. Türk düzyazý cümlesinde devrik/ters cümle yoktur. Kitabeleri kurallý nesirle yazýlmýþtır.Üçüncü Yeni olarak biz, aradan geçen seksen-doksan yýl sonrasında bu anormal dönemin kapanması ve normaleþme sürecine girilmesi gerektiðini düþünüyoruz. “Yani artýk piir ölçülü kafiyeli, nesir de kurallý yazýlmalıdır” görüpünü savunuyoruz. ZDG: Üçüncü Yeni akýmýnda yeni yetiþen edebiyatçýlar sizce yeterli mi? SK: Biz yazan piirleri ve kurallý düzyazý yazan yazarları Üçüncü Yeni’nin tabii üyesi kabul ediyoruz. Arkadaplarımızdan Nihat Kaya aruz ve hece ölçüsü ile yazıyor. Üçüncü Yeni akýmýnýn önde gelen piirlerinden Onur B ö l ü k b aþ (Mahfi), hece ve aruz ölçüsüyle Almanya'da yapıyor . Afet Kýrat, hece ölçüsüyle güçlü piirler yazıyor. Kadir Çetin, aruz ve hece ölçüsüyle yazıyor. Cemile Melik Sevgi Korkusuz, kurallý nesirle güzel hikâyeler yazıyor. Bunlar ilk aklıma gelen isimler. Mavizaman piir sitemizde 200 kadar ölçülü kafiyeli piir yazan deðerli arkadaşýmız var. Üçüncü Yeni kurallarına uygun yazan arkadaşların eserlerini çýkaracaðýmız bir derleme yayınlamak, ayrıca kitaplaþtırmak için çalıþmalar yapıyoruz. Ferdî olarak kitap yayınlayan arkadaşlarımız da var. Akým içerisinde roman ve piir alanında çalıþma yapan arkadaşlarımız var. Ayrıca, Radyo Mavizaman internet radyosunda arkadaşlarımızın sesleri

piirlerini yayınlıyoruz.Bu arada, İstanbul'daki bazı liselerden Üçüncü Yeni akımnı anlatmak için panel ve konferans te alıyoruz. Bunları da değerlendirerek Üçüncü Yeni akımnı daha geniş kitlelere duyurma imkânı bulacağımızı düşünüyoruz.

KOYUNCU ZDG: Üçüncü Yeni pair ve yazarlarından ödül alan var mı? SK: Bahsen benim, Türkiye gazetesinin 80'li yılları düzenlediği pair yarışmasında kazandığım birincilik ödülü var. Anadolu'nun başlıkları bu pairim Kayserili sanatçı Ymail Saformunda bestelendi ve albüm kapak oldu. Anadolu'nun pairimin yer aldığı bu albüm Pölen Müzik'ten çıktı ve YMC satılıyor. Ayrıca, Ermeni soykırımını iddialarına dair araştırmalarımla aldığım bir ödülüm daha var.Yine, Seydihahir Gazeteciler Cemiyeti'nin takdir ettiği "Köpe Yazısı Başarı Ödülü"m var.Üçüncü Yeni pairlerinden Nihat Kaçoğlu, Avrupa pair yarışmasında Kaçoğlu'nun Siyah Güller Sokağı isimli pair kitabı da bugünlerde piyasaya çıktı.Batı'da Üçüncü Yeni öncülerinde Nobel Edebiyat Ödüllü İngiliz pair ve yazar Thomas Stearns Eliot (1888-1965)'dan da söz etmeliyiz. Eliot; "Ser pair gerçek bir pair olsaydı olumlu bir tanımlanması yapıldı. Oysa ben bunu ancak olumsuz kelimelerle tanımlayabiliyorum. Kalıp yokluğu (absence of pattern), 2 Kafiye yokluğu (Absence of rhyme), 3 Ölçü yokluğu (Absence of metre). Ölçüsüz bir pair düşünemiyorum. Kafiye önemini yitiremeyecek" diyerek, Avrupa'da Üçüncü Yeni bayrağını açan kişidir ve Nobel Ödülü sahibidir. ZDG: Medyada kültür sanat yayınları yeterli mi? SK: Yetersiz. Kültür ve sanatın da medyada en az siyaset, magazin, ekonomi kadar önemli yer tutması lazımdır. Köklü dili, kültürü ve sanatı olan bir milletiz. Mimar Sinan, Bâkî, Nedîm çehâlar yetiştirmişiz. Hat, tezhib başta olmak üzere birçok sanat dalında üç kıtayı hatta dünyayı etkilemişiz. Kültür ve sanatın yoluyla yansıtabilmeliyiz. Bunun için Kültür sanatı radyo, televizyon ve gazetelerde daha fazla yer verilmelidir. Kültür sanatla uğraşmak insanlara yeni bilgiler öğretiyor. İnsanın estetik duygularını yüceltiyor. Batı gazetelerinde kültür sanat sayfaları 3 ve sayfadır. Bizde bazı gazetelerde kültür sanat sayfası bile yoktur. Eğer kültür sanata yönelmeyi başarabilirsek, toplumda siyasetin terörün olumsuz etkileri hafifleyecektir. İnsanlar kültür sanatla uğraşmaları zaman hayattan haz alacak ve daha mutlu olacaklardır. Kültür sanat her zaman ön planda olmalıdır. Bu anda Kültür ve Turizm Bakanlığı başta olmak üzere, belediyeler, valilikler kültürü ağırlık veriyor. Halkımız da önem veriyor. O zaman medyanın da kültür sanata daha fazla yer vermesi gerekiyor ki, bunun zamanla olacağına inanıyorum. Ayrıca kitap okumayı sevdirmenin yolu da kültür sanattan geçiyor. Zira kitap okumak başlı başına bir kültür olayıdır. ZDG: Mavizaman sitesinden başka yerde yazı ve pairleriniz yayınlanıyor mu? SK: Türkiye gazetesinde pazartesi günleri çıkan "Yapayalnız" başlıklı bir köpüm var. Ayrıca, Türkiye gazetesinde her gün düzenli olarak kültür sanatı hazırlıyorum. Facebook, Twitter gibi sosyal paylaşım ağlarında sayfalarım var. Yazı, pair ve video paylaşıyorum. ZDG: Mavi Zaman Radyosu kaç tarihinde nasıl başladı? SK: Radyo Mavizaman, 23. 11. 2008 tarihinde yayına başladı. İnternet radyosudur ve mavizaman.com sitemize pair ekleyen arkadaşlarımızın sesli pairlerini yayınlamak amacıyla kurulmuştur. Düzenli olarak her akşam 21'de açılmakta ve gece 03'e kadar yayınını sürdürmektedir. Pairlerin seslendirilmesi ve MP3'e dönüştürülmesi video formatında düzenlenmesi ilgili arkadaşlarımız tarafından gerçekleştirilmektedir. Radyo Mavizaman'ın müdavimleri için kültür ve sanattan haz alan arkadaşlarımızdır. ZDG: Gazeteci olmasaydınız hangi mesleği seçerdiniz, niçin? SK: Gazeteci olmasaydım yine gazeteci olmayı seçerdim desem, saçma bir cümle mi olur? Tabii seçmek, istemek başka, olmak başka. Her işin başında gönülde bir arslan yatar derler. Gazetecilik zor olduğu kadar da zevkli bir meslek. Köpe yazarlığı da öyle. Milletimize ve insanlığa hizmet etme imkânı olan önemli meslekler. Kültür sanat bölümünü ise zengin ve sağlam kültürümüzü, gerek ülkemiz gerekse dünyaya tanıtmak için seçtim. Çünkü, gerçekte bütün dünyadaki kültürler arasında bir üstünlük mücadelesi devam etmektedir. Kültürü karpısında Türk ve İslam kültürünün üstünlüğünü göstermek için çok çalışmamız gerektiğine inanıyorum. ZDG: Sorular merak ettiğimiz konularda bizi aydınlattığınız için teşekkür ederim.SK: Ben teşekkür ederim.